

Силабус курсу

Фіскальне адміністрування

Ступінь вищої освіти – бакалавр

Спеціальність – 072 Фінанси, банківська справа та страхування

Освітньо-професійна програма – «Митна та податкова справа»

Рік навчання: IV, Семестр: 7

Кількість кредитів: 5 Мова викладання: українська

Керівник курсу

ПП

канд. екон. наук, Угрин Володимир Володимирович

Контактна інформація

v.uhrun@tneu.edu.ua, +380673501328

Опис дисципліни

Дисципліна «Фіскальне адміністрування» належить до блоку обов'язкових дисциплін циклу професійної підготовки бакалавра галузі знань 07 Управління та адміністрування, спеціальності 072 Фінанси, банківська справа та страхування. Метою викладання дисципліни є формування теоретичних та практичних знань щодо фіскального адміністрування у сфері державних фінансів, у т.ч. бюджетної та податкової систем, фінансів суб'єктів господарювання, банківської системи та страхування. Дисципліна «Фіскальне адміністрування» вивчається на завершальному етапі підготовки бакалаврів з метою оволодіння методичним інструментарієм здійснення контрольних функцій щодо мобілізації коштів до бюджетів усіх рівнів: обліку платників податків, здійснення камерального та документального контролю, забезпечення надходжень на добровільній основі та методами примусового впливу, розширення бази оподаткування, здійснення митного контролю та митного оформлення суб'єктів зовнішньоекономічної діяльності.

Дисципліна орієнтує на пошук взаємозв'язків та взаємозалежностей між механізмами ухвалення рішень та їх наслідками в процесах фіскального адміністрування. Предмет дисципліни – теоретичні та практичні аспекти функціонування фіскального адміністрування

Структура курсу

Години (лек. / прак.)	Тема	Результати навчання	Завдання
4 / 2	1. Теоретико-організаційні засади фіскального адміністрування	Розуміти суть фіскального адміністрування. Ознайомитись із методичними питаннями фіскального адміністрування, світовим досвідом та сучасним станом фіскального адміністрування в Україні	Тести, питання
4 / 4	2. Робота контролюючих органів із платниками податків. Облік платників податків	Знати порядок реєстрації платників податків, а також ознайомитись з їхніми правами та обов'язками. Розуміти необхідність збалансування прав платників податків та повноважень контролюючих органів. Засвоїти наявність проблеми та перспективи розширення прав платників податків в Україні. Ознайомитись із організацією роботи фіскальних органів стосовно мотивації законопослушності платників податків.	Питання

6 / 6	3. Визначення суми податкових та/або грошових зобов'язань платника податків.	Ознайомитись із способами визначення податкових зобов'язань, їх перевагами та недоліками. Вивчити непрямі методи визначення податкових зобов'язань на основі позитивного світового досвіду. Розуміти суть процедури оскарження рішень контролюючих органів. Володіти основними термінами сплати податкового зобов'язання.	Тести, питання
4 / 4	4. Порядок приймання, обробки та контролю податкової звітності	Ознайомитись із видами податкових декларації та розрахунків, а також із порядком їх складення та подання Терміни подання податкових декларацій.	Питання
6 / 4	5. Погашення податкового боргу платників податків.	Знати основні класифікаційні ознаки податкового боргу. Розуміти ключові джерела сплати грошових зобов'язань або погашення податкового боргу платника податків. Ознайомитись із порядок реєстрації податкової застави. Знати основні способи та методи погашення податкового боргу, а також порядок їх застосування	Задачі
6 / 6	6. Податковий контроль	Розуміти необхідність, зміст та способи здійснення податкового контролю. Знати механізм здійснення податкових перевірок в системі методів контролю.	Тести питання
6 / 2	7. Відповідальність за податкові правопорушення	Знати види та розміри штрафних санкції за порушення законодавства про оподаткування в механізмі регулювання законності платників податків. Розуміти порядок застосування штрафних (фінансових) санкцій.	Тести, питання
4 / 2	8. Адміністрування податкових і митних ризиків	Освоїти концептуальні основи теорії ризику та ризикоутворюючі фактори фіскального простору держави. Розуміти ризики у податковій та державній митній справі: змістовне наповнення та необхідність аналізу і управління ними. Знати вплив податкових правопорушень на формування категорій податкових ризиків.	Тести, питання
6 / 4	9. Митний контроль	Розуміти сутність та економічний зміст митного контролю. Знати принципи і функції митного контролю. Ознайомитись із технологією митного контролю. Знати концептуальні положення здійснення митного контролю. Ознайомитись із митними процедурами у контексті забезпечення дотримання вимог митного і податкового законодавства.	Питання
4 / 2	10. Адміністрування єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування	Знати порядок здійснення обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування. Ознайомитись із порядком подання та формування звітності із єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування.	Питання

4 / 2	11. Фіскальні делікти: зміст та методи протидії	Розуміти суть та масштаби ухилення від оподаткування. Ознайомитись із причини ухилення від сплати податків та інших обов'язкових платежів. Розрізняти механізми ухилення від оподаткування та уникнення оподаткування. Знати механізм оптимізації податків. Дослідити напрями протидії неправомірному застосуванню податкових пільг та митних преференцій.	Питання
-------	---	--	---------

Рекомендовані джерела інформації

1. Бюджетний кодекс України : Закон України № 2456-VI від 08.07.2010 р. URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2456-17#Text>.
2. Демиденко Л.М., Тюріна М.М. Оподаткування доходів громадян в Україні: фіскальні новації. *Інвестиції: практика та досвід*. 2017. Вип. 16. С. 45-48.
3. Дутова Н.В., Лесік Є.С. Оподаткування доходів фізичних осіб в Україні: проблеми та вдосконалення на базі досвіду зарубіжних країн. *Економіка і організація управління*. 2019. Вип. 1. С. 43-52.
4. Закон України «Про державну реєстрацію юридичних осіб, фізичних осіб - підприємців та громадських формувань» від 06.12.2020 № 755-IV (із змінами і доповненнями) URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/755-15#Text>
5. Закон України «Про електронні довірчі послуги» від 13.02.2020 № 2155-VIII URL : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2155-19#Text>
6. Закон України «Про збір та облік єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 08.07.2010 № 2464-VI URL :: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2464-17>.
7. Куба О.В., Горбенко Я.О. Оподаткування доходів фізичних осіб: закордонний та вітчизняний досвід. *Глобальні та національні проблеми економіки*. 2018. Вип. 22. С. 931-935.
8. Лондар Л.П. Можливості адаптації міжнародного досвіду управління державним боргом в Україні. Національний інститут стратегічних досліджень. URL: http://www.niss.gov.ua/content/articles/files/upravl_borg-e3b9d.pdf
9. Митний кодекс України від 13.03.2012 № 4495-VI із змінами і доповненнями URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/4495-17>.
10. Наказ Міністерства доходів і зборів України «Про затвердження Порядку розстрочення (відстрочення) грошових зобов'язань (податкового боргу) платників податків» від 10.10.2013 № 574 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1853-13>.
11. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників податків і зборів» від 09.12.2011 № 1588 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1562-11>.
12. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку обліку платників єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування та Положення про реєстр страхувальників» від 24.11.2014 № 1162 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z1553-14>.
13. Наказ Міністерства фінансів України «Про затвердження Порядку формування та подання страхувальниками звіту щодо сум нарахованого єдиного внеску на загальнообов'язкове державне соціальне страхування» від 14.04.2015 № 435 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/z0460-15>.
14. Податковий кодекс України від 02.12.2010 № 2755-VI (із змінами і доповненнями) [Електронний ресурс] / Офіційний сайт Верховної Ради України URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
15. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку обставин, що свідчать про наявність загрози виникнення або накопичення податкового боргу, і доказів існування таких обставин» від 27.12.2010 № 1235 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1235-2010-%D0%BF>.
16. Постанова Кабінету Міністрів України «Про затвердження Положення про Пенсійний фонд України» від 23.07.2014 № 280 URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/280-2014-%D0%BF>.
17. Проноза П. В. Динаміка податкового боргу і напрями удосконалення податкового адміністрування в Україні. *Економіка та держава*. 2018. № 5. С. 4 – 9

18. Пшик Б. І. Роль фіскального простору у забезпеченні інклюзивного розвитку регіону: теоретичний аспект дослідження. *Ефективна економіка*. 2020. № 5. – URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=7869>
19. Річні звіти про виконання Державного бюджету України за 2015-2022 рр. Державна казначейська служба України. URL: <https://www.treasury.gov.ua/ua/file-storage/vikonannya-derzhavnogo-byudzhetu>
20. Розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Концепції створення та функціонування автоматизованої системи «Єдине вікно подання електронної звітності» від 07.08.2013 № 587-р URL : <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/587-2013-%D1%80>.
21. Сибірянська Ю., Пірнікоза П. Фіскальні та соціальні ефекти реформування податку на доходи фізичних осіб в Україні. Офіс з фінансового та економічного аналізу у Верховній Раді України. URL: https://platforma-msb.org/wp-content/uploads/2017/09/2017-07-18-Fiskalni_ta_sots_efekty-Personal-income-tax.pdf
22. Тимченко О.М. Інституційна спроможність упровадження моделі сегментації податкових боржників в Україні URL: http://www.economy.nayka.com.ua/pdf/8_2020/6.pdf
23. Угрин В., Бондаренко Є., Шевчук А. Ефективність роботи митних органів України в умовах воєнного стану. *Економічний аналіз*. 2022. Том 32. № 3. С. 171-182.
24. Угрин В., Бондаренко Є. Особливості функціонування митної системи умовах пандемії COVID-19: зарубіжний досвід та реалії України. *Економічний аналіз*. 2021. Том 31. № 4. С. 134-148.
25. Угрин В.В. Діджиталізація митного контролю в Україні *Інфраструктура ринку*. 2020. № 47. С. 168–172 URL: <http://www.market-infr.od.ua/uk/47-2020>
26. Угрин В.В. Фіскальні та соціальні детермінанти оподаткування доходів фізичних осіб. *Світ фінансів*. 2021. Випуск 1 (66). С. 163–173. <http://sf.wunu.edu.ua/index.php/sf/article/view/1425/1431>
27. Хомутенко В. П., Хомутенко А. В. Діагностика стану та тенденції розвитку податкового адміністрування в Україні. *Економіка, фінанси, право*. 2017. № 3. С. 24–31. URL : cutt.ly/fef9iN
28. Яроцька Т.Р. Податок на доходи фізичних осіб: вітчизняні та іноземні антикризові заходи під час пандемії COVID-19. НДІ фіскальної політики. URL: <https://www.ndifp.com/1507/>
29. Seligman E.R.A. The income tax: a study of the history, theory, and practice of income taxation at home and abroad. The Lawbook Exchange, Ltd., 1914 URL: <https://goo.gl/bUJuAfa>
30. Taxation Reforms Database. European Commission, Economic and Financial Affairs, Economic databases and indicators. Access mode: http://ec.europa.eu/economy_finance/db_indicators/taxation_reforms_database/index_en.htm
31. Romanyuta E. Systematization of tax strategies for shadow economy prevention under conditions of globalization. *EUREKA: Social and Humanities*. 2017. Volume 4 (10). P. 44-51.
32. Tymchenko O., Sybirianska Yu., Abramova A. The approach to tax debtors` segmentation. *Економічески изследвания. Economic Studies*. 2019. V. 28. Issue 5. P. 103–119. URL : <https://ideas.repec.org/a/bas/econst/y2019i5p103-119.html>
33. J. Martinez-Vazquez1, E. Sanz-Arcega. Can Pre- populated Tax Returns Enhance Tax Compliance? The Effects of the Spanish Renta Web Initiative from a Sociology of Taxation Perspective, 2020. 38 с.
34. M. Estevão. Why tax administrations are embracing digital transformation. 2021. URL: <https://blogs.worldbank.org/voices/why-tax-administrations-are-embracing-digital-transformation>
35. OECD Tax Challenges Arising from Digitalisation – Interim Report. 2018. URL: <https://www.oecd.org/ctp/tax-challenges-arising-from-digitalisation-in-terim-report-9789264293083-en.htm>

Політика оцінювання

У процесі вивчення дисципліни «Фіскальне адміністрування» використовуються такі засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання: поточне опитування, тестування; презентації результатів виконаних завдань; оцінювання результатів модульної контрольної роботи; оцінювання комплексного практичного індивідуального завдання; оцінювання результатів самостійної роботи студентів; аргументованість наукової дискусії; інші види індивідуальних і групових завдань; екзамен.

Політика щодо дедлайнів і перескладання. Для виконання індивідуальних завдань і проведення контрольних заходів встановлюються конкретні терміни. Перескладання модулів відбувається з дозволу дирекції факультету за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).

Політика щодо академічної доброчесності. Використання друкованих і електронних джерел інформації під час контрольних заходів та екзаменів заборонено.

Політика щодо відвідування. Відвідування занять є обов'язковим компонентом оцінювання. За об'єктивних причин (наприклад, карантин, воєнний стан, хвороба, закордонне стажування) навчання може відбуватись в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу з дозволу дирекції факультету.

Оцінювання

Підсумковий бал (за 100-бальною шкалою) із дисципліни «Фіскальне адміністрування» визначається як середньозважена величина, залежно від питомої ваги кожної складової залікового кредиту:

Заліковий модуль 1	Заліковий модуль 2	Заліковий модуль 3	Заліковий модуль 4 (екзамен)	Разом
20	20	20	40	100
Опитування під час заняття (теми 1–4) – 10 балів за тему – макс. 40 балів. Модульна робота – макс. 60 балів.	Опитування під час заняття (теми 5–11) – 5 балів за тему – макс. 35 балів. Модульна робота – макс. 65 балів.	Підготовка КПІЗ – макс. 40 балів Захист КПІЗ – макс. 40 балів Участь у тренінгах – макс. 20 балів	Тестові завдання (25 тестів по 3 бали за тест) – макс. 75 балів. Теоретичне питання – макс. 25 балів.	100

Шкала оцінювання:

За шкалою ЗУНУ	За національною шкалою	За шкалою ECTS
90–100	відмінно	A (відмінно)
85–89	добре	B (дуже добре)
75–84		C (добре)
65–74	задовільно	D (задовільно)
60–64		E (достатньо)
35–59	незадовільно	FX (незадовільно з можливістю повторного складання)
1–34		F (незадовільно з обов'язковим повторним курсом)